

260 ja li va haver d'esmenar els mots precedents que ell llegia malament *darnadal*. Sens dubte a dalt deia *roci* i va pendre per cedilla una *i* sense punt —

⁴ Ross., *InuLC*; en el Ross. es troben casos escadussers de la forma amb *n* fins més tard: aquesta font ens dóna un *rossi* el 1318 i *rossi* 1420 (veg context en *RANC*), com ja s'ha d'esperar en un país ocupat o envaït tres vegades per les forces reials franceses en els Ss. XIII-XV. Afegim-hi encara el cas de *ronxinos* de 1463 que he citat a *RODENO*. —

⁵ Com que algú ha pensat que la forma sense *-n-* es podria creure propagada des de la llengua d'oc, única d'aquestes llengües on *-ns-* es redueix a *-ss-* en data romànica (no confonguem amb el fenomen del llatí antic!), fins i tot sovint, em cal advertir que àdhuc aquesta escapadria és en violació de les normes fonètiques reals: el que es podia reduir a *ss* era el grup de *n* + la sibilant fricativa *s*, però no davant l'antiga africada *ç* (que no es neutralitzà amb la *s* en llengua d'oc fins al S. XIII, i encara no per tot): mai no han existit tals formes occitanes com *-eça*, *-aça*, per *-ença*, *-ança* *Lança*, *lançar*, *Pro(v)ença*, *ençabatat*, *ençocament*, *ençucat*, *encendre*, *encimar*, *concebre*, *ençai* ('ença') etc., no tenen variants sense la *n*. És sabut que la grafia, adoptada per Levy i altres provençalistes, suprimeix la *ç* i posant-hi *s*, és un anacronisme quan es tracta dels trobadors antics. —

⁶ Ajuda a suggerir-ho un masculí *ros* que Du C. assenyalava en un poema francès del S. XII. Però essent cas isolat, té poc valor. El que ha passat amb el suposat cat. ant. *roç* ens fa témer que aquí hi hagi un altre fantasma engendrat per la pseudetimologia alemanya. Els erudits exhumadors d'aqueixes rareses estan exposats a aqueixos miratges quan llegeixen un ms. D'altra banda ja l'oposició entre el tipus *HORS* i el tipus *HROSS*, oposició inexplicada, havia d'augmentar la desconfiança, car no hi ha cap raó per creure que *HORS* no sigui tant o més antic que l'altre. Sobre aquesta doble família germànica, i en relació amb la romànica, s'han emès altres teories, sovint fantàstiques, com les dels investigadors escandinaus Brøndal i Vising, que no crec que avui defensi ningú: es poden veure exposades i refutades en les notes 6 i 4 de *ROCÍN* del *DECH*. —

⁷ En fi ningú no pensés a relacionar amb *RUC*, s'hi oposarien tota mena de raons, fonètiques, semiàntiques, ambientals i fins morfològiques

Rossadora, V. *ros* *Rossam*, V. *ròssa* *Rossar*, V. *ros* *Rossarda*, V. *ros* *Ròssec*, *rossec*, V. *rossegat*

ROSSEGAR, mot comú amb l'oc. ant. i mod. *rossegat* id.: com que en totes dues llengües es digué primerament del suplici consistent a fer rossegar els condemnats per cavalls de càrrega —*rossins*, *ròsses*—, és derivat evident de *RÒSSA* □ 1.ª doc: S. XIII; *arrossegat*, 1695, Lacav.

«En la caldera ha trobat / lo cors, qui era menys de cap, / e no l'onec; / a s'perpensat / per la vila fos rossegat: / los parents qui l'veuran tirar / no poran es-

tar de plorar», *Set Savis*, v. 1290. Cita eloqüent envers l'etimologia és una de Desclot: «ab cavals, e ab muls e ab rucins, *rossegan*, gitaren tots los morts fora de la ciutat» (§ 47, *NCl* II, 136.26).⁴ És clar que també es podia fer amb animals altres que els de peu rodó: «preyren St. Sadorní, e ligueren-lo en un taur e l-li feren *rossegat*», «un drac mot gran --- que apenas lo ro<s>*segueren* 8 parels de bous», «pres Sent Georgi tal sentència que per tota la ciutat fos *rosegat*» (trad. *traberetur*, 264.15), *VidesR* (253v1, n 15; 157r2, n. 43; 99r1 [n. 1a, 29a] i f° 5) (el ms. P escriu sempre *s* simple, fins en el primer ex, on he donat la lliçó del B)

«Si algú per engan enbla persona franca --- deu ésser *rocegat* e puyes penjat, en guisa que muyra», *Costums de Tortosa* (ed. Ol, 434). En la presa de Jerusalem per Titus, cau mort el rei Archelaus «après Annà a Chayfàs / bé agrèn lur part del solàs, / abbdós foren encarcerats, / après foren alabeats, / de l'altra gent van *rocegar* / e degolar e 'speçeyar», *Lleg Rim Sev*, v. 978; «féu-lo *rocegar* per la ciutat, e puix féu-lo escapçar», *StVicentF* (vocab. Schib)

Fins aquí, dones, es tracta sempre del suplici de ròssec, i el mateix es veu en molts dels que citen el *Dag*. i *AlcM* (Llull, Muntaner, *CostTort*, *Cròn* del Cerimoniós, JoMartorell i algun altre). Més encara, d'això. En un episodi culminant de l'alçament de la Unió valenciana, el cap sedició, el «barber Gonçalbo» havia cantat als reis la cançoneta d'escarn: «malhaja qui se n'irà encara, ni encara!», i el Cerimoniós, havent-lo vençut i capturat, la hi retorna amb l'anunci de la tortura que li espera: «malhaja --- / e qui no us *ro<s>segat* susara e susara» (*Cròn.*, ed. Pagès, 285.30, cf. 271).

³⁵ El cap dels pagesos rebels mallorquins és condemnat a *rossegat* en l'any 1457 (Quadrado, *Forenses y Ci*, p. 238). Així executen una alcavota: «En Lleida entrant, / viu *rocegar*, / puyes squarterar / una fornera, / sols per tercera», JRoig (*Spill*, 1869). Un màrtir «Dacià lo féu *rocegar*, e a coha de cavall lo féu siraçar», *StVicentF* (*Quar*, 322.181). Un emmetzinador és condemnat a morir *rocegat* segons doc. de Tort. de 1341 (*BABL* XI, 417, V. el context a *entuixegar TÒXIC*). De vegades el sentit resta més vague, dins la mateixa noció general: «per los hòmens ésser *rosegada*», *Decam* v, § 3, 304.11f. (trad. *straziata*).

En fi aquesta mena de càstig no s'acabà amb l'E Mj.: la gran Cançó nacional ens en recorda un cas ben guanyat i exemplar: «degollaren el Virrey - que pietat no'n tingueren: / sí l'agafan pels cabells - per Barcelona 'l *rossegan*» (MilàF, *Romllo*, 81.9H versió reco. a les Guilleries).

És clar que aviat s'estengué a qualsevol altra acció de dur a ròssec. Sovint fa de mal assegurar si es tracta d'una construcció transitiva o intransitiva: els exs. d'aquesta que en proposa l'*AlcM* (III) no valen: es poden entendre com a transitius tots, fora del de Llacavalleria. En BMetge el subjecte crec que són les dames i no pas les vestidures, que n'és complement: elles «van ab les alcandores ben perfumades, e aptes a ca-